

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Bevezetés a filmtörténetbe: az európai modernizmus

A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Fábics Natália, fabics@mome.hu, fabics@g.mome.hu

Kód: B-AN-201	Tantervi hely:	Javasolt félév: BA1, második félév	Kredit:	Tanóraszám: 2 (heti) Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: B-FT-201, B-MD-203	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):

A kurzus célja és alapelvei:

A kurzus az európai filmes modernizmust, annak előzményeit, valamint hatását tekinti át elsősorban stílustörténeti szempontból.

A filmes modernizmus fontos műveinek elemzése, értelmezése, a jelentős alkotók munkásságának áttekintése során, a filmtörténeti alaptudáson túl a hallgatók megismerkednek a mozgóképes alkotások eszköztárával: karakterépítés, narratíva, képalkotás stb.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A témákhoz kötelező filmként rendelt művek megtekintése értelemszerűen kötelező, lehetőség szerint a megadott időpontokban (az előadások nagyban építenek a filmek ismeretére!). Az ajánlott filmek szóba kerülnek az előadások során, megtekintésük nem kötelező, de segíti a vizsgára való felkészülést.

Klasszikus Hollywood – ismétlés (a Médiaelmélet és Mozgóképkultúra kurzus keretében 2024 őszén tanult, a jelen kurzus kapcsán releváns témák áttekintése és kiegészítése)

klasszikus hollywoodi narratíva, klasszikus hollywoodi műfajok

Ajánlott filmek: LeRoy: *A kis cézár* (1930), Ford: *Hatosfogat* (1939), Capra: *Ez történt egy éjszaka* (1934), Sandrich: *Frakkban és klakkban* (Top Hat, 1935), Vidor: *Stella Dallas* (1937), Hawks: *A sebhelyesarcú* (1929), *Rio Bravo* (1959), Wellman: *A közellenség* (1931), Curtiz: *Mildred Pierce* (1945), Kazan: *Rakparton* (1955), Ray: *Haragban a világgal* (1955), Sirk: *Amit megenged az ég* (1955), Wilder: *Alkony sugárút* (1950), *Ninocska* (1939), Capra: *Az élet csodaszép* (1946), Wyler: *Ben Hur* (1959), *Életünk legszebb évei* (1946), Bacon: *42nd street* (1933), Cukor: *Philadelphiai történet* (1940)

Az európai film az 1920-as, 1930-as években

A német expresszionizmus

Kötelező filmek: Murnau: *Nosferatu* (1922), Wiene: *Dr. Caligari* (1920)

Ajánlott filmek: Murnau: *Az utolsó ember* (1924), Lang: *Metropolis* (1927)

Realista tendenciák a '30-as, '40-es években – francia lírai realizmus

Kötelező filmek: Renoir: *Állat az emberben* (1938)

Ajánlott filmek: Carné: *Ködös utak* (1938), Renoir: *A nagy ábránd* (1937), Vigo: *Atalanta* (1934), Duvivier: *Az alvilág királya* (1937)

A modern film

A modern film előzményei 1.

film noir, Hitchcock, Orson Welles

Kötelező filmek: Hitchcock: *Szédülés* (1958), *Észak-északnyugat* (1959)

Ajánlott filmek: Hitchcock: *Hátsó ablak* (1954), *Psycho* (1960), Garnett: *A postás mindig kétszer csenget* (1946), Hawks: *A hosszú álom* (1946), Walsh: *White Heat* (1949), Huston: *A máltai sólyom* (1941), Welles: *Aranypolgár* (1941), Wilder: *Kettős kockázat* (1944)

Olasz neorealizmus, az olasz film az '50-es években

Kötelező filmek: De Sica: *Biciklitolvajok* (1948), Rossellini: *Róma nyílt város* (1945)

Ajánlott filmek: Rossellini: *Stromboli* (1949), *Németország, nulla év* (1947), De Sica: *A sorompók lezárulnak* (1952), Visconti: *Megszállottság* (1943), *Vihar előtt* (1948)

A modern film előzményei 2.

cinema verité, a szerzői film

Kötelező filmek: Bresson: *A zsebtolvaj* (1959), Fellini: *Országúton* (1954), Antonioni: *Egy szerelem története* (1951)

Ajánlott filmek: Bresson: *Egy falusi plébános naplója* (1951), *Egy halálraitélt megszökött* (1956), Fellini: *Bikaborjak* (1953)

A francia új hullám 1. - háttér, tematika és filmstílus

Cahiers du cinéma, a „balparti” csoport, Bresson, Resnais, Rouch

Kötelező filmek: Resnais: *Szerelmem, Hirosima* (1959)

Ajánlott filmek: Rouch: *Az emberi piramis* (1961), Resnais: *Tavaly Marienbadban* (1961)

A francia új hullám 2.

Godard, Truffaut

Kötelező filmek: Godard: *Bolond Pierrot* (1965), *Éli az életét* (1962), Truffaut: *400 csapás* (1959), *Jules és Jim* (1962)

Ajánlott filmek: Godard: *Kifulladásig* (1960), *Week End* (1967), Truffaut: *Lőj a zongoristára!* (1960)

A modern film

Antonioni, Fellini, Bergman

Kötelező filmek: Fellini: *Az édes élet* (1960), Antonioni: *A kaland* (1960), *Az éjszaka* (1960), Fellini: *8 és 1/2* (1963), Bergman: *A hetedik pecsét* (1957), *Tükör által homályosan* (1961), *Úrvacsora* (1963) Buñuel: *Az öldöklő angyal* (1962)

Ajánlott filmek: Fellini: *Cabiria éjszakai* (1957), Antonioni: *A barátnők* (1955), *Napfogyatkozás* (1962), Pasolini: *A csóró* (1961), Jancsó: *Oldás és kötés* (1963), Bergman: *Egy nyár Mónikával* (1953), *Persona* (1966), *A nap vége* (1957), *A csend* (1963)

Kelet-európai új hullámok

Kötelező filmek: Wajda: *Hamu és gyémánt* (1958), Jancsó: *Szegénylegények* (1965), Menzel: *Szigorúan ellenőrzött vonatok* (1966), Makk: *Szerelmem* (1971)

Ajánlott filmek: Wajda: *Csatorna* (1957), Kawalerowicz: *Éjszakai vonat* (1959), Huszárik: *Szindbád* (1971), Szóts: *Emberek a havason* (1942)

Free cinema

Kötelező filmek: Richardson: *A hosszútávfutó magányossága* (1962)

Ajánlott filmek: Richardson: *Dühöngő ifjúság* (1958), *Egy csepp méz* (1961)

A modern film vége.

Kötelező filmek összefoglaló listája:

1. Murnau: *Nosferatu* (1922)
2. Wiene: *Dr. Caligari* (1920)
3. Renoir: *Állat az emberben* (1938)
4. Hitchcock: *Szédülés* (1958)
5. Hitchcock: *Észak-északnyugat* (1959)
6. Rossellini: *Stromboli* (1949),
7. De Sica: *Biciklitolvajok* (1948)
8. Bresson: *A zsebtolvaj* (1959)
9. Fellini: *Országúton* (1954)
10. Antonioni: *Egy szerelem története* (1951)
11. Resnais: *Szerelmem, Hirosima* (1959)
12. Godard: *Bolond Pierrot* (1965)
13. Godard: *Éli az életét* (1962)
14. Truffaut: *400 csapás* (1959)
15. Truffaut: *Jules és Jim* (1962)
16. Fellini: *Az édes élet* (1960)
17. Antonioni: *A kaland* (1960)
18. Antonioni: *Az éjszaka* (1960)
19. Fellini: *8 és 1/2* (1963)
20. Bergman: *A hetedik pecsét* (1957)

21. Bergman: *Tükör által homályosan* (1961)
22. Bergman: *Úrvacsora* (1963)
23. Buñuel: *Az öldöklő angyal* (1962)
24. Wajda: *Hamu és gyémánt* (1958)
25. Jancsó: *Szegénylegények* (1965)
26. Makk: *Szerelem* (1971)
27. Menzel: *Szigorúan ellenőrzött vonatok* (1966)
28. Richardson: *A hosszútávfutó magányossága* (1962)

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük:

előadások

A hallgatók tennivalói, feladatai:

- Kötelező filmek megtekintése, a kurzus vezetője által a félév során jelzett menetrend szerint.
- Előadásokon való részvétel, jegyzetelés – az órai jegyzet a vizsgára való felkészülés alapja.
- A félév során 4-6 alkalommal beadandó (szövegértés, gyűjtés stb.) készítése a félév során meghatározott témákban és határidőkkel.
- Opcionálisan az ajánlott szakirodalom feldolgozása, segítségével az előadásokon hallottak kiegészítése.
- Opcionálisan az ajánlott filmek megtekintése.
- Felkészülés a félév végi írásbeli vizsgára.

A tanulás környezete:

tanterem

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

Értékelés módja:

- A félév során készített beadandók (40%)
- Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, melynek részét képezik a kötelező filmekkel kapcsolatos kérdések is. (60%)

Az érdemjegy kiszámítása:

- Az érdemjegy a félév során készített beadandók (40%) és az írásbeli vizsgára kapott osztályzat (60%).
- Az írásbeli vizsga elemei: tesztkérdések, rövid esszékérdések.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai – Az európai művészfilm 1950-1980*. Budapest. Palatinus, 2010.

Kristin Thompson – David Bordwell: *A film története*. Budapest. Palatinus, 2007

Új Oxford Filmenciklopédia. Budapest. Glória Kiadó, 2003.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges*
- *részleges beszámítás/elismerés lehetséges*
- *nincs lehetőség elismerésre/beszámításra*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: